Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	310 Rk1a
Ärendenr	Datum
ÅLR 2024/6379	23.9.2024

Hänvisning
RP 71/2024 rd

Riksdagens förvaltningsutskott

HaV@eduskunta.fi

Kontaktperson
Rasmus Lindqvist,
rasmus.lindqvist@regeringen.ax
018 25 193

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om tillhandahållande av digitala tjänster, 308 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och 18 § i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter

Bakgrund

Riksdagens förvaltningsutskott har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om tillhandahållande av digitala tjänster, 308 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och 18 § i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter.

Syftet med förslaget är att överföra tillgänglighetstillsynen från Regionförvaltningsverket i Södra Finland till Transport- och kommunikationsverket. Personalen vid Enheten för tillgänglighetstillsyn överförs tillsammans med uppgifterna till Transport- och kommunikationsverket.

Avsikten är att koncentrera tillsynen över tillgänglighetskraven till en enda myndighet. Att tillsynen koncentreras gör det möjligt att ge den rådgivning och handledning och utöva den tillsyn som är bäst med tanke på myndigheternas verksamhet, medborgarnas rättsskydd och de ekonomiska aktörerna. Målet är att främja interoperabiliteten mellan tillsynen enligt webbtillgänglighetsdirektivet och tillsynen enligt tillgänglighetsdirektivet. Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

Landskapsregeringen har redan tidigare lämnat ett utlåtande i ärendet (ÅLR 2024/2062).

Behörighetsfördelning

Lagstiftningsbehörigheten för genomförandet på Åland av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (webbtillgänglighetsdirektivet) har huvudsakligen redogjorts för i

landskapsregeringens lagförslag nr. 27/2017–2018 till Ålands lagting samt i Ålandsdelegationens utlåtande 4/19. Genomförandet av webbtillgänglighetsdirektivet har ansetts höra till landskapets lagstiftningsbehörighet huvudsakligen i enlighet med 18 § 1, 2 och 4 punkterna i självstyrelselagen som föreskriver om lagstiftningsbehörighet gällande lagtingets organisation och uppgifter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän samt kommunernas förvaltning och kommunernas tjänsteinnehavare.

Vissa av bestämmelserna i den landskapslagstiftning som genomför webbtillgänglighetsdirektivet är av rikslagstiftningsnatur eller anknyter till riksbehörigheten. Webbtillgänglighetsdirektivet hänvisar exempelvis till tillgänglighetsstandarder som gäller för webbplatser och mobila applikationer. Standardisering hör till rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 19 punkten i självstyrelselagen. Enligt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen kan i en landskapslag för vinnande av enhetlighet och överskådlighet upptas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet) berör i sin tur ett stort antal rättsområden i självstyrelselagen för Åland. Lagstiftningsbehörigheten har huvudsakligen redogjorts för i landskapsregeringens lagförslag nr. 29/2021-2022 till Ålands lagting. Lagstiftningsbehörigheten för implementeringen av tillgänglighetsdirektivet konstaterades vara delad mellan landskapet och riket varför landskapsregeringen bedömde att det var mest ändamålsenligt att huvudsakligen implementera direktivet genom att anta rikets lag om tillgänglighetskrav för vissa produkter (FFS 102/2023) som en så kallad blankettlag inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Synpunkter

Landskapsregeringen konstaterade redan i sitt tidigare utlåtande i ärendet att konsekvenserna för Åland har utretts utförligt och på ett föredömligt sätt i propositionen. Konsekvenserna för Åland rör huvudsakligen den överenskommelseförordning som finns mellan landskapet och riket rörande skötseln av vissa förvaltningsuppgifter i landskapslagen (2019:7) om tillgängliga digitala tjänster (webbtillgänglighetslagen).

I republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt landskapslagen om tillgängliga webbplatser och mobila applikationer inom förvaltningen (FFS 294/2023) föreskrivs det om överföring av vissa förvaltningsuppgifter enligt webbtillgänglighetslagen från Ålands landskapsregering till Regionförvaltningsverket i Södra Finland. De uppgifter som avses i 10 § 2 punkten i webbtillgänglighetslagen har överförts till regionförvaltningsverket till den del de gäller ingående och förenklad övervakning och teknisk tillsyn genom stickprovsurval. Dessutom har till

regionförvaltningsverket överförts den behörighet i fråga om rapportering till EU-kommissionen som avses i 10 § 3 punkten i webbtillgänglighetslagen.

Landskapsregeringen anser att det samarbete som har krävts med regionförvaltningsverket för att ordna tillsynen i enlighet med ovannämnda överenskommelseförordning har fungerat utmärkt. De föreslagna lagändringarna innebär att de tillsynsuppgifter som det bestäms om i överenskommelseförordningen behöver överföras till Transport- och kommunikationsverket. Enligt propositionen är avsikten att den utarbetade tillsynsmodellen ska fortsätta som i dagsläget genom att den nuvarande förordningen upphävs och ersätts med en ny förordning. Den nya förordningen ska träda i kraft samtidigt som de föreslagna lagändringarna.

Landskapsregeringen ställer sig mycket positiv till att den nuvarande tillsynsmodellen fortsätter. Finansministeriet och landskapsregeringen har samarbetat kring beredningen av en ersättande överenskommelseförordning. Ett förslag till en ersättande överenskommelseförordning har överlämnats till justitieministeriet.

Minister Ingrid Zetterman

Rättssakkunnig Rasmus Lindqvist